

TWEE LEGENDEN

(uit 19e-eeuws Japan)

Door: Lafcadio Hearn

JIKININKI

Muso Kokushi, een monnik van de Zen-sekte, reisde eens alleen door de provincie Mino en raakte verdwaald in de bergen, waar hij niemand kon vinden om hem de weg te wijzen.

Lang liep hij rond zonder hulp te vinden, en langzamerhand begon hij eraan te twifelen of hij die nacht nog ergens onderdak zou krijgen. Toen zag hij plotseling boven op een heuvel die door de laatste zonnestralen beschenen werd, een anjitsu, een van die kleine verblijven die kluizenaars bouwen.

Het verblijf zag er tamelijk vervallen uit, maar hij haastte zich er toch heen en bemerkte dat er een oude monnik in woonde, aan wie hij toestemming vroeg om er de nacht te blijven. De oude man weigerde evenwel zonder meer en wees Muso de weg naar een gehucht in een nabij zijnde vallei, waar hij een dak en voedsel kon vinden.

Muso liep door naar het dorpje, dat bestond uit een tiental bamboehuisjes, en hij werd er vriendelijk ontvangen in het huis van het dorpshoofd.

Er waren een veertig of vijftig mensen in het hoofdvertrek bijeen toen Muso binnenkwam, maar men bracht hem naar een klein nevenvertrek en gaf hem te eten en spreidde een bed voor de gast. Muso was erg vermoeid en begaf zich daarom al vroeg naar bed, maar even voor middernacht werd hij gewekt door luid gehuil in het vertrek naast het zijne. Toen werden de deurschermen zachtjes opgeduwd en een jonge man kwam binnen met een brandende lantaren in de hand. Hij groette de priester eerbiedig en zei:

'Eerwaarde, het is mijn smartelijke plicht mede te delen dat ik thans hoofd ben van dit huis. Gisteren nog was ik slechts de oudste zoon, maar toen u zo vermoeid aankwam, wilden wij u niet in verlegenheid brengen door te vertellen dat mijn vader slechts enkele uren eerder was overleden. De mensen die u gisteren in het grote vertrek bijeen zag zijn van dit dorp en waren gekomen om hun laatste eer te betuigen. Zij gaan nu naar een ander dorp dat een drie mijl verderop ligt, want het is gebruik dat niemand in het dorp blijft na een sterfgeval; wij zeggen de gebeden, brengen de vereiste offers en gaan dan heen zonder het lichaam.

Er gebeuren vreemde dingen in het huis waar een lichaam achterblijft het lijkt mij beter als u met ons meegaat. We kunnen u in het andere dorp een goed onderdak bieden.

Maar u bent monnik en misschien vreest u geen demonen en boze geesten? In dat geval bied ik u de gastvrijheid van mijn eenvoudig huis aan. Ik moet er evenwel aan toevoegen

dat niemand behalve een geestelijke het zou wagen hier vanavond te blijven.'

Muso antwoordde daarop:

'Ik ben u zeer verplicht voor uw goede bedoelingen en uw gastvrijheid. Het spijt mij evenwel dat u mij niet al bij mijn aankomst hebt verteld van uw vaders heengaan, want ik was niet zo vermoedid dat ik mijn plichten als monnik niet had kunnen nakomen. Als ik het geweten had, zou ik voor uw vertrek de riten hebben voltrokken. Nu zal ik het na uw vertrek doen.

Ik zal bij het lichaam blijven tot aan de dagenraad. Wat u bedoelt met het gevaar van een nacht alleen in dit huis, weet ik niet. Maar ik vrees geen geesten of demonen en u hoeft u om mij geen zorgen te maken.'

De jonge man keek verheugd en hij bracht zijn vreugde in passende woorden tot uiting. De familieleden en de verzamelde gasten deden insgelijks toen ze hoorden wat de monnik zo vriendelijk beloofd had. De heer des huizes hernam toen:

'Eerwaarde, wij moeten nu gaan, hoezeer het ons ook spijt u achter te laten. Volgens het gebruik van dit dorp mag niemand hier na middernacht blijven. Wij hopen dat u alleen voor uw edele persoon kunt zorgen zolang niemand van ons hier is. Wees zo goed ons morgen te vertellen wat ge in onze afwezigheid hebt gezien.'

Toen allen het huis verlaten hadden ging de monnik naar de kamer waar het lichaam lag. Ervoor stonden de gebruikelijke offers en er brandde een kleine lamp, een tomyo. De monnik zegde zijn gebeden en voltrok de begrafenisriten, waarna hij in meditatie verzonk. Een paar uur verliepen zo in volkomen stilte en geen geluid klonk er op uit het dorp. Maar toen de stilte het diepst was, drong er zonder een gerucht een onbestemde, wijde gedaante naar binnen; een vorm slechts. Muso bemerkte dat hij op hetzelfde moment niet meer kon spreken en zich evenmin kon bewegen. Hij keek toe hoe de vorm als had hij handen het lijk opnam en het begon te verslinden; sneller nog dan een kat die een rat opvreet. De vorm begon met het hoofd en at alles op; haar, beenderen, ja zelfs ...